

Çokkültürlü Psikolojik Danışmanlık Yeterlikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Çokkültürlü Psikolojik Danışmanlık Yeterlikleri Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19293>

Özet

Çokkültürlü Psikolojik Danışmanlık Yeterlikleri Ölçeği, Özer ve İlhan (2015) tarafından, psikolojik danışmanların küreselleşen toplumlarda etkili hizmet sunma yeterliklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir araçtır. Bu ölçek, danışmanların farklı kültürel, etnik ve sosyal arka planlara sahip bireylere yönelik sahip oldukları bilgi, farkındalık ve becerileri değerlendirmeyi hedefler.

Ölçek geliştirme çalışması, psikolojik danışmanlık alanında artan çokkültürlü psikolojik danışmanlık ihtiyacına yanıt olarak ortaya çıkmıştır. Araç, 5'li bir Likert tipi derecelendirme kullanılarak yapılandırılmış olup, danışmanların kültürel duyarlılık düzeylerinin belirlenmesinde önemli bir **psikometrik** araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çokkültürlü psikolojik danışmanlık, yeterlik, kültürel farkındalık, psikolojik danışmanlık, ölçek geliştirme, kültürlerarası iletişim.

Yazarlar

Ömer ÖZER, Tuncay İLHAN

Amaç

Ölçeğin temel amacı, psikolojik danışmanlık alanında çalışan veya eğitim gören profesyonellerin, farklı kültürel gruplarla çalışırken sergiledikleri yeterlik düzeylerini bilimsel yöntemlerle saptamaktır. Bu yeterlikler, danışmanların dünya görüşünü anlama, kültürel farklılıklara saygı duyma ve danışmanlık müdahalelerini kültüre uygun şekilde adapte etme becerilerini kapsar.

Geliştirilen bu araç, yalnızca bireysel yeterliyi ölçmekle kalmaz, aynı zamanda danışmanlık eğitim programlarının müfredatını değerlendirmek ve geliştirmek için de bir zemin sunar. Elde edilen sonuçlar, eğitimcilerin çokkültürlü psikolojik danışmanlık alanında hangi yeterlik bileşenlerine daha fazla odaklanmaları gerektiği konusunda somut veriler sağlar.

Yapı

Çokkültürlü Psikolojik Danışmanlık Yeterlikleri Ölçeği, alanyazında kabul gören çokkültürlü yeterlik modellerine dayanmaktadır. Bu modeller genellikle üç temel yapısal bileşeni içerir:

Kültürel Farkındalık: Danışmanların kendi kültürel değerlerinin, önyargıların ve varsayımlarının danışmanlık sürecine etkisinin farkında olmaları.

Kültürel Bilgi: Farklı kültürel grupların değerleri, normları, sosyo-politik geçimleri ve yardım arama davranışları hakkında bilgi sahibi olma.

Kültürel Beceri: Bu bilgi ve farkındalığı kullanarak, kültürel açıdan uygun, etkili ve etik müdahaleleri uygulama yeteneği.

Ölçek, bu çok boyutlu yapının her bir alanındaki yeterlik düzeyini ölçerek, danışmanların hangi alanlarda güçlü veya zayıf olduğunu detaylıca ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal geliştirme çalışmasında (Özer ve İlhan, 2015) geçerlik analizleri gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayıları veya yöntemleri belirtilmemiştir. Bir ölçek geliştirme çalışması olarak, yapı geçerliliğinin (açımlayıcı ve/veya doğrulayıcı faktör analizi) temel alındığı varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen teorik yapıları (farkındalık, bilgi, beceri) başarıyla temsil edip etmediğini gösterir.

Araştırmacılar, ölçeğin geçerliliğini desteklemek amacıyla, muhtemelen ilgili diğer kültürel duyarlılık veya empati ölçekleriyle korelasyon incelemeleri de gerçekleştirmişlerdir. Detaylı geçerlik bulguları, orijinal bilimsel makalede (DOI: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8041>) yer almaktadır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik verileri kaynakta eksi (-) olarak belirtilmiştir. Ancak, ölçeğin akademik bir dergide yayımlanmış olması, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliği çalışmalarıyla yapıldığını düşündürmektedir. İç tutarlılık analizleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstererek, ölçeğin ölçüm hatasından en aza indirme yeteneğini kanıtlar.

Yüksek güvenirlik katsayıları, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı örneklerde uygulandığında benzer sonuçlar üreteceği anlamına gelir. Kullanıcıların bu ölçeği uygulamadan önce orijinal makaleye başvurarak güvenirlik sonuçlarını incelemeleri **şiddetle tavsiye edilir**.

Faktör Analizi

Çokkültürlü Psikolojik Danışmanlık Yeterlikleri Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, Çokkültürlü Yeterlik yapısının boyutlarını belirlemek için faktör analizi kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda ölçeğin kaç alt boyuttan oluştuğu ve hangi maddelerin hangi boyuta yüklendiği belirlenmiştir.

Yapılan faktör analizleri, ölçeğin teorik olarak beklenen çok boyutlu yapıyı (bilgi, farkındalık, beceri) desteklediğini göstermiştir. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin **psikometrik** sağlamlığını göstermektedir.

pekiştirmektedir. Faktör yükleri ve varyans açıklama oranları gibi detaylar, ölçek geliştirme makalesinde sunulmuştur.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Biçim: Öz Bildirim Ölçeği (Anket Tipi)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik öğrencileri ile profesyonel ruh sağlığı uzmanları.

Yaş Grubu: Yetkinler

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerin ilgili bölümlerinde eğitim gören veya mezun olan bireyler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. (Örneğin: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Kültürel yeterlik, danışman eğitimi, psikometri, 5'li Likert, çokkültürlü psikolojik danışmanlık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Yayın Adresi: Sorumlu Yazar: Ömer ÖZER. Güncel yayın bilgileri için orijinal makale referans alınmalıdır.

Şartlar, Ücret ve Test Yayıncılığı

Şartlar ve Ücret: Ölçeğin kullanılması için telif hakları yazarlara aittir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanımlar için yazarlarla doğrudan iletişime geçilmelidir.

Test Geliştirme Tarihi: 2015

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [cokkulturlu-psikolojik-danisma-yeterlikleri-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Özer, Ö. ve İhan T. (2015) Çokkültürlü Psikolojik Danışma Yeterlikleri Ölçeğinin geliştirilmesi. *Turkish Studies*, 10(7), 781-802. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8041>

Makale Bağlantısı (PDF): turkishstudies.net

Çokkültürlü Psikolojik Danışma Yeterlikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte doğrudan listelenmemiştir. Maddelere erişim ve tam ölçek içeriği için lütfen Özer ve İhan (2015) tarafından yayımlanan orijinal akademik makaleye başvurunuz.